

Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry

Vuosikertomus 2023

Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry (LP) on toiminut vuodesta 1943 valtakunnallisena lavastajien ja pukusuunnittelijoiden (skenografien) ammattijärjestönä sekä kulttuurijärjestönä. LP juhli jäsenistön kanssa 80-vuotissyntymäpäiväänsä.

LP on Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton (Teme) jäsen. Yhdessä Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa LP osallistuu edunvalvontaan, ammatilliseen ja kulttuuripoliittiseen keskusteluun sekä vaikuttamiseen.

LP järjesti Helsingissä kansainvälisen ArtScenicon vuosikokouksen ja monipäiväisen tapaamisen marraskuussa.

JÄSENISTÖ

LP keskittyy toiminnassaan lavastus- ja pukusuunnittelijoiden ammatin arvostuksen ja näkyvyyden lisäämiseen sekä jäsenille suunnattuun koulutustoimintaan.

LP:n jäsenmäärä oli vuoden lopussa 268 henkilöä. Heistä työkäisiä varsinaisia jäseniä oli 168, opiskelijoita 34 ja eläkeläisiä 63. Kunniajäseniä ovat Liisi Tandefelt, Vappu Nummela ja Paul Suominen sekä juhluvuonna 2023 kutsuttuja uusia kunniajäseniä Anu Maja ja Marja Uusitalo.

KUVITeltu TODELLISUUS

Kuviteltu todellisuus -sivusto on osoitteessa <https://kuviteltutodellisuus.fi>

Sivusto nostaa esiin lavastus- ja pukusuunnittelijoiden taiteellista suunnittelutyötä sekä lavastus- ja pukusuunnittelijoita tekijöinä ja ammattilaisina. Sivusto toimii myös rekrytointisivustona. Tämä on tärkeää, sillä enemmistö jäsenistä on freelancereita ja työllistyminen toisinaan haasteellista.

Kuviteltu todellisuus on toistaiseksi pysyvä. Sivustoa on päivitetty joka toinen vuosi ja se on käännetty osittain myös englanniksi. Sivustolla esittäytyy 40% jäsenistä. Näyttelyssä voi julkaista 10 kuvaa ja/tai 3 videota töistään per jäsen. Lisäksi kukin jäsen kirjoittaa itsestään esittelytekstin. Kuviteltu todellisuus -sivusto päivitettiin vuoden 2023 syksyllä ja se esittelee 96 jäsentä ja heidän töitään.

Verkkonäyttelyn eli Kuviteltu todellisuus -sivuston avajaiset olivat Tampereen teatterikesässä järjestetyissä LP:n 75-vuotisjuhlissa vuonna 2018.

PALKINNOT JA KOULUTUKSET

LP jakaa yhdessä Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat ry:n (SVÄV) kanssa Säde-palkintoja. SVÄV on jakanut jo vuosia Valo-, Ääni- ja Videosäteitä. LP alkoi jakaa Säde-palkintoja SVÄV:n rinnalla vuonna 2020. Lisätietoa Säde-palkinnoista täällä: <https://sadepalkinto.wordpress.com>

Vuonna 2023 jaettiin Säde-palkinnot vuotta 2022 koskien. Pukusäteen sai Janette Laakso teoksesta Versailles ja Lavastussäteen Aino Koski teoksesta Jäniksen vuosi.

Säde-palkinnot jaetaan ehdotusten perusteella edellisen vuoden vaikuttavasta taiteellisesta suunnittelutyöstä. Lavastussäde-kiertopalkinnon on suunnitellut Markku Hernetkoski ja Pukusäde-kiertopalkinnon on suunnitellut Kirsi Manninen. Vuoden 2023 Sädepalkinnot jaetaan Maailman teatteripäivänä 27.3.2024.

LP jakoi vuonna 2023 Säde-palkinnon lisäksi Elokuva- ja tv-alan suunnittelijapalkinnon. Tämän palkinnon jakamisessa oli muutaman vuoden tauko, mutta palkinto on tarkoitus jakaa jatkossa vuosittain jäsenten ehdotusten perusteella. Vuoden 2023 Elokuva- ja tv-alan suunnittelijapalkinnon sai pukusuunnittelija Tiina Kaukanen. Palkinto jaettiin LP:n 80-vuotisjuhlassa. Jatkossa palkinto pyritään jakamaan jonkun yhteisen elokuva-alan tapahtuman yhteydessä.

Lisäksi LP jakoi opiskelijastipendin muutaman vuoden tauon jälkeen. Stipendin saajaksi pyydettiin ehdotuksia Aalto-yliopiston pukusuunnittelun sekä elokuva-alavastuksen koulutusohjelman, sekä Taideyliopiston teatterilavastuksen koulutusohjelman professoreilta ja vastaavilta lehtoreilta. LP:n hallitus valitsi ehdotusten perusteella opiskelijastipendin saajaksi lavastussuunnittelija Mikko Salmisen.

Koulutukset

Koulutustilaisuuksia järjestettiin neljä. Nettiportfolion tekeminen nettisivualustalla -kurssi järjestettiin Temen toimistolla Helsingissä 4.2.2023. Kurssille osallistui 9 jäsentä, sekä lisäksi ilmaiseen luento-osuuteen etänä 10 jäsentä. Koulutuspäivän aikana osallistujat loivat omat portfolio-nettisivunsa webflow-alustalle. Kouluttajana toimi Pekka Lammi.

Pukusuunnittelijoille järjestettiin ilmainen materiaalilähtöisen pukusuunnittelun työpaja, KEHO-MIELI-MATERIA 14.-16.4.2023. Työpajan vetäjänä toimi Susanna Suurla, ja työpaja oli osa Suurlan väitöskirjatutkimusta Aalto-yliopistoon. Työpaja järjestettiin Aalto-yliopiston tiloissa, alustusosio pidettiin etänä zoomin välityksellä. Työpajaan ilmoittautui 8 jäsentä, joista valitettavasti vain kaksi lopulta osallistui.

Syksyllä 2023 toteutettiin kaksi SketchUp-kurssia, joiden kouluttajana toimi Lasse Home. Lauantaina 21.10.2023 järjestettiin SketchUp kertaus -etäkurssi, sekä seuraavana viikonloppuna 28.-29.10. SketchUp-jatkokurssi LayOut-painotuksella Temen toimistolla. Lähikurssille osallistui 8 jäsentä Kurssille saatiin AVEKin kurssitukea.

TAPAHTUMAT JA JUHLAT

Vuosi 2023 oli LP:n juhluvuosi, järjestön perustamisesta tuli kuluneeksi jo 80 vuotta. Tämä näkyi toiminnassa hieman tavallista vuotta aktiivisempänä toimintana.

Tampereen Teatterikesän jäsentapaaminen

Tampereen Teatterikesän yhteydessä järjestettiin pienen tauon jälkeen jäsentapaaminen

12.8.2023 ravintola Telakan 2. kerroksessa. Tapahtumaan osallistui valitettavan vähän jäseniä, mutta pyrimme kuitenkin jatkossakin järjestämään jäsentapaamisia, niistä on vain tiedotettava hyvin aktiivisesti.

Production Design Week

LP osallistui kansainvälisen Production Design Collective:n tapahtumaan Production Design Week hallituksen videoterveisellä 23.10.2023. Hallitus kertoi LP:n jäsenistöstä ja toiminnasta ja esitteli mm. Kuviteltu todellisuus -sivustoa kansainvälisille kollegoille.

Artscenicon tapaaminen Helsingissä

Kansainvälistä toimintaa oli lisäksi eurooppalaisen av-alan suunnittelijajärjestön Artscenicon hallituksen vuositapaaminen, joka järjestettiin Helsingissä 3.-5.11.2023. Kaikille jäsenille avoimia tapahtumia järjestettiin perjantaina sekä sunnuntaina. LP kutsui av-alan suunnittelijoita tapaamaan kansainvälisiä vieraita ja vaihtamaan ajatuksia eurooppalaisten kollegoiden kanssa marraskuun ensimmäisenä viikonloppuna ja tutustumaan Artsecicon toimintaan. Kaikille avoimia tilaisuuksia oli kaksi:

Perjantaina 3.11.vierailtiin Aalto-yliopistossa Otaniemessä. Kansainväliset kollegat tutustuivat Aalto-yliopiston elokuvataiteen laitoksen AV-alan lavastajien ja pukusuunnittelijoiden koulutukseen ja oppilastöiden näytökseen. Paikalla olivat myös professorit Sofia Pantouvaki ja Kaisa Mäkinen ja he mm. esittelivät tutkimuksia ja kertoivat opetussuunnitelmista.

Sunnuntaina 5.11. järjestettiin avoin keskustelutilaisuus elokuvateollisuuden kestävä kehityksen nykytilasta eri Euroopan maissa ja elokuvateollisuuden kestävä kehityksen tulevaisuudennäkymistä. Keskustelua moderoi Aalto-yliopistossa elokuvaalavastajan taiteellista työtä tutkiva lavastussuunnittelija Marjaana Rantama. Tekoälyn mahdollisuuksista ja uhista luennoi elokuvaalavastaja Päivi Kettunen.

Artscenicon vuosikokoukseen osallistui elokuva-alan taiteilijoita mm. seuraavista maista, (suluissa edustamansa järjestö): Saksa: Production designer Maximilian Lange (VSK), Production designer Olivier Meidinger (VSK); Ranska: Costume designer Madeline Fontaine (AFCCA), Production designer Laurent Tesseyre (MAD), Production designer Laure Lepelley (ADC), Production designer Chloe Cambournac (ADC); Espanja: Escenografía Berta Navas (AAPEE), Hollanti: Movie Art Director Allard Derksen (AMC), Itävalta: Production designer Hannes Salat (VÖF), Costume supervisor Elisa Schmidt (VÖF), Italia: Costume designer Eva Coen (ASC); Scenografo / Production Designer / Art Director Zita Pichler; Costume designer Carlo Pogglio (ASC), Iso-Britania: Production designer Blair Barnette (BFDG), Sarah Horton Rosco; Slovenia: Production design Barbara Kapelj (SKOM)

Aalto-yliopiston pukusuunnittelun koulutusohjelma 20 v

Aalto-yliopiston pukusuunnittelun koulutusohjelma juhli 20-vuotista taivaltaan 24.-25.11.2023, ja LP:n hallituksen nykyisiä sekä entisiä jäseniä osallistui paneelikeskusteluun 25.11. Keskustelu oli vilkasta, uusia kurssi-ideoita kehiteltiin yhdessä muiden kollegoiden sekä opiskelijoiden kesken.

LP:n 80-v juhlat ja pikkujoulut

LP:n 80-vuotisjuhlat, sekä samalla pikkujoulut, järjestettiin ravintola Brutossa Teurastamolla 9.12.2023. Osallistujamäärä juhlassa oli kiitettävä, paikalle saapui noin 60 jäsentä. Tunnelma oli lämmin ja kollegiaalinen. Ohjelmassa oli tarjoilujen lisäksi palkintojen jakoa, puheita LP:n nykyisyydestä sekä historiasta, ja illan päätteeksi tanssia DJ OttoPetterin tahtiin.

EDUNVALVONTA JA TEKIJÄNOIKEUDET

Teme vastaa edunvalvonnasta ja työmarkkinatoiminnasta ja neuvottelee työehtosopimukset yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Jäsenten ja hallitusten asiantuntemus työolosuhteista on erittäin tärkeää.

Jäsenistön työlle keskeiset työehtosopimukset ovat Teatterialan työehtosopimus, Yleisradion työehtosopimukset sekä Elokuva- ja tv-tuotantoja koskeva työehtosopimus.

Toissijaisten oikeuksien yhteisvalvonta toteutetaan Kopiostossa joko valtakirjojen tai lakiin perustuvien sopimuslisenssien perusteella. Kopiostossa Temen toiminta keskittyy av-jaostoon. Kopioston kautta tilitetään myös hyvitysmaksun tuotto. Osa hyvitysmaksun tuotosta ohjataan tekijöiden yhteiseen käyttöön AVEKin kautta tuotanto- ja koulutustukena. Temen toiminnanjohtaja on Kopioston hallituksessa.

JÄRJESTÖYHTEISTYÖ JA KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa tehdyn yhteistyön lisäksi LP osallistui ja teki yhteistyötä seuraavien organisaatioiden kanssa:

- Artscenico, eurooppalaisten AV-alan lavastajien ja pukusuunnittelijoiden yhteisjärjestö
- Kopiosto/ Avek
- Suomen OISTAT keskus ry (OISTAT on kansainvälinen teatteriskenografien, -arkkitehtien ja teknisten yhteisjärjestö, johon tällä hetkellä kuuluu 37 maan kansallista OISTAT-keskusta)
- Production Design Collective, kansainvälinen av-alan kollegiaalinen järjestö
- Koura, Radio- ja TV-opetuksen kehittämisrahasto
- Suomen Teatterijärjestöjen keskusliitto

LP:llä on tiiviit suhteet eurooppalaisiin AV-alan kollegoihin Artscenicon kautta. LP on Artscenicon <https://www.artscenico.com> jäsen ja yhteistyökumppani. LP:n hallituksen jäsen Kirsi Manninen oli Artscenicon johtokunnan jäsen marraskuun vuosikokoukseen saakka, jolloin valittiin Artscenicon uusi johtoryhmä. LP:n edustajat Artscenicon johtokunnassa ovat Päivi Kettunen (Vice President) sekä Anne Karttunen.

Skenografien, teatteriarkkitehtien ja teatteritekniikoiden yhteistyötä kansainvälisellä tasolla hoitaa OISTAT. Kansallisella tasolla toimii Suomen OISTAT-keskus, jonka henkilöjäseninä useat liittomme jäsenet ovat. Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry on Suomen OISTAT-keskuksen kannatusjäsen ja yhteistyökumppani.

Yhteydet UNI-MEI:hin (Union Network International) ja EuroMEI:hin (UNI-MEI:n Euroopan

alueorganisaatio) tapahtuivat Temen kautta. MEIn pohjoismaiset jäsenet muodostavat yhteisen ryhmän.

VUOSIKOKOUS JA HALLITUS

Järjestön ylin päättävä elin on kerran vuodessa kokoontuva vuosikokous, jossa jokaisella varsinaisella järjestön jäsenellä on äänioikeus. Vuosikokous valitsee puheenjohtajan ja hallituksen. Vuosikokous pidettiin 23.4.2023 Tieteiden talolla Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Puheenjohtajaksi valittiin Paula Varis. Varapuheenjohtajiksi valittiin Maarit Kalmakurki ja Anne Karttunen.

Hallituksen jäsenet 1.1.-23.4.2023

Varsinaiset jäsenet: puheenjohtaja Minna Santakari ja jäsenet Maria Antman, Maarit Kalmakurki, Malla Helander, Paula Varis, Kirsi Manninen, Karmo Mende, Päivi Kettunen ja Jaana Kurttila.
Varajäsenet: Riina Nieminen, Anne Karttunen, Sanna-Mari Pirkola ja Markku Hernetkoski.

Hallituksen kokoonpano 23.4.-31.12.2023

Varsinaiset jäsenet puheenjohtaja Paula Varis, Maarit Kalmakurki, Minna Santakari, Anne Karttunen, Marjaana Rantama, Kirsi Manninen, Karmo Mende, Jaana Kurttila ja Päivi Kettunen.
Varajäsenet: Riina Nieminen, Aki Tarkka, Riitta Röpelin ja Sanna-Mari Pirkola.

Temen hallituksen jäseniä olivat Minna Santakari ja Kirsi Manninen (23.4.2023 saakka) ja loppuvuonna Paula Varis ja Minna Santakari. Temen puheenjohtaja on lavastussuunnittelija Antti Mattila.

TALOUS, VIESTINTÄ JA HALLINTO

LP:n talous perustuu jäsenmaksutuottoihin. Liiton taloutta ja kirjanpitoa hoiti Sanna Wälläri. Tilintarkastajana toimi KHT Lotta Kauppila. Tarkempi talouden vuosikertomus löytyy tilinpäätöksestä.

Viestintäkanavia on monia, kuten Temen sähköinen viikkotiedote, yhteiset nettisivut teme.fi ja teme.fi/lp sekä yhteydenpito jäsenten kanssa edunvalvontakysymyksissä. LP lähettää jäsenille kohdennettuja sähköposteja ajankohtaisista asioista ja koulutuksista. Facebook-ryhmä on ollut myös olennainen osa tiedotusta, ja vuonna 2023 perustettiin myös LP:lle oma facebook-sivusto, jonka kautta viestimme jäsenistölle virallisia tiedotusasioita. LP:n oma instagram @lp_ry on myös toiminut aktiivisena tiedotuskanavana.

Temen toimisto on myös LP:n toimisto ja se sijaitsee Helsingin keskustassa Pieni Roobertinkatu 16:ssa. Hallituksen yhteyshenkilö on Temen tiedottaja Anne Saveljeff. LP:n palveluksessa ovat Temen toiminnanjohtaja, jäsensihteeri, talouspäällikkö ja työehtoasiatuntijat.

Maaliskuussa 2024

Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry:n hallitus